

Borst-Eilers

van mevrouw Hermann te beginnen: was het maar zo eenvoudig. Zij heeft in zekere zin natuurlijk gelijk. De brief van de inspectie heeft in deze vorm overigens de status van een advies aan de artsen in Nederland. Er bestaan natuurlijk ook richtlijnen van de inspectie; die hebben een zwaarder karakter, want als je je daar niet aan houdt, kan de inspectie je tot de orde roepen. De brief moet misschien tot een richtlijn omgebouwd worden, maar is nu dus een dringend advies. Dat advies luidt in al zijn eenvoud dat de arts iedereen die een verhoogd risico loopt om met aids besmet te zijn, een HIV-test moet aanbieden. Dat geldt a fortiori als het gaat om een zwangere, want dan moet het risico nog wat ruimer worden geïnterpreteerd dan bij mannen of bij niet zwangere vrouwen.

De aids-test moet dus worden aangeboden zonder aanzien des persoons. Dat is de regel, maar dat heeft wel consequenties. Als de test van iemand positief is, behoort het in Nederland tot goed medisch handelen om die persoon te behandelen. Mevrouw Hermann zegt wel dat Justitie er niets mee te maken heeft, maar er komt een moment dat Justitie iemand uitwijst die in verband met de HIV-infectie onder behandeling is. Die infectie heeft vaak nog niet eens symptomen opgeleverd en de betrokkene is dus niet eens ziek, laat staan ernstig ziek. Hij ondergaat echter wel de behandeling en wij weten allemaal dat die behandeling in het land van herkomst, waar hij naar terugkeert, niet kan worden voortgezet. Dan vind ik het reëel dat de staatssecretaris van Justitie, die verantwoordelijk is voor het beleid ten aanzien van asielzoekers en die regels heeft voor zieke asielzoekers, maar geen specifieke regels voor deze situatie – niet-zieke mensen die toch behandeld moeten worden of zwangere vrouwen die vooral ter wille van hun kind behandeld moeten worden – daar samen met de minister van VWS goed over praat, waarna zij de Kamer een voorstel voorleggen over hoe vervolgens niet zozeer met het testbeleid, maar met de gevolgen van het testbeleid wordt omgegaan. Ik heb al gezegd dat het ook niet onrealistisch is om daarbij het bekende probleem van de aanzuijgende werking onder ogen te zien, ook al besef ik heel goed hoe hard dat klinkt.

□

De heer **Kamp** (VVD): Mevrouw de voorzitter! Mevrouw Hermann heeft al aangegeven dat de brief van de hoofdinspecteur zowel over asielzoekers als over illegalen ging. Volgens mij is het probleem met de asielzoekers nog beperkt, omdat zij tegen ziektekosten verzekerd zijn; dat is in de regel bij illegalen niet het geval. Je ziet dan ook dat de laatste weken steeds opnieuw een spanningsveld tussen medische zorg en illegaliteit naar boven komt. Ik denk dat het beleid van de regering op het punt van het spanningsveld tussen een illegaal verblijf in Nederland en het verlenen van medische zorg opnieuw duidelijk uiteengezet zou moeten worden. Daarbij gaat het volgens mij in de eerste plaats om het willen helpen van mensen in nood, in de tweede plaats om het voorkómen van besmettelijke ziekten in ons land, in de derde plaats om de vraag wie uiteindelijk moet opdraaien voor de kosten van de medische zorg voor de illegalen en in de vierde plaats gaat het erom dat wij natuurlijk moeilijk illegalen kunnen behandelen alsof zij legaal in Nederland zijn. Is de minister bereid om op korte termijn het beleid van de regering met betrekking tot illegaal verblijf in Nederland en medische zorg uiteen te zetten?

□

Minister **Borst-Eilers**: In antwoord op de laatste vraag van de heer Kamp zeg ik dat ik daar graag toe bereid ben, omdat het tijd is om het beleid van medische zorg voor illegalen te evalueren en te bezien hoe de koppelingswet op dit punt werkt.

Ik heb er overigens indertijd met succes voor gestreden dat de bepaling in de wet luidde dat illegalen alle noodzakelijke medische zorg ontvangen. Het is aan de arts om te bepalen wat noodzakelijk is. Dit heeft het gevolg, en daar sta ik achter, dat mensen die illegaal in Nederland verblijven, behandeld kunnen worden wanneer zij zwanger zijn en besmet zijn met aids. Zij kunnen behandeld worden met middelen die voorkomen dat de besmetting op het kind overgaat.

De gemeenschap draait voor die kosten op. Veel huisartsen declareren de zorg voor illegalen niet, omdat het een enkele patiënt in hun praktijk

betreft. Zij vinden dat de rompslomp niet waard. Ziekenhuizen moeten van tevoren de kosten inschatten van behandeling aan illegalen en andere onverzekerden. Wanneer die schatting correct is, wordt het bedrag via het COTG volledig vergoed. De ziekenhuizen hoeven daar geen financiële schade van te hebben.

Nogmaals, het beleid is niet voor het verlenen van allerlei luxe zorg, maar wel voor het verlenen van de medisch noodzakelijke zorg. Er is echter de nodige ruis over ontstaan. Ik had mij al voorgenomen om het beleid te evalueren en de Kamer daar een notitie over te sturen.

Vragen van het lid Verburg aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, over **het niet doorgaan van werkgelegenheidsprojecten vanwege het te laat aanvragen van ESF-subsidies (de Volkskrant, 22 januari jl.)**.

□

Mevrouw **Verburg** (CDA): Mevrouw de voorzitter! Sommige mensen noemen het ESF een hoofdpijn-dossier. De CDA-fractie denkt dat het langzamerhand een migrainedossier wordt. Dat is voor de Kamer niet erg, want politici moeten tegen een stootje kunnen, maar het is een ernstige zaak voor de vele langdurig werklozen die met behulp van een subsidie uit het ESF hun kans op de arbeidsmarkt denken te kunnen vergroten. De ontwikkeling in het dossier loopt al een poosje en er zijn weer nieuwe problemen.

Midden vorig jaar, in het midden van de ontwikkeling van dit dossier, heeft de Europese Commissie de betaling uit het ESF aan Nederland stopgezet. Daar waren toen redenen voor. In het overleg met de Kamer dat daarop volgde, heeft de minister toegezegd dat lopende projecten voor langdurig werklozen, gericht op bemiddeling naar de arbeidsmarkt, geen gevaar zouden mogen lopen. Dat woord heeft de minister ook gestand gedaan. Eind oktober is een overleg met de Kamer gewijd aan de stand van zaken op het dossier. Toen is gebleken dat een deel van de ESF-gelden voor 1999 nog niet is gecommiteerd of aanbesteed. De minister heeft in het overleg gezegd dat het Centraal bestuur arbeidsvoorziening al het mogelijke doet om te voorkomen dat er gelden ongebruikt

De heer De Vries, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

blijven. Daarbij moet vanzelfsprekend de noodzakelijke zorgvuldigheid in acht worden genomen. Tot zover de ontwikkelingen tot nu toe. De arbeidsvoorziening zal dus alles in het werk stellen om deze gelden alsnog aan te besteden voor 1 januari 2000. Uit een stuk in de Volkskrant van afgelopen zaterdag blijkt dat de Nederlandse vereniging voor arbeidsmarktbegeleiders opmerkt dat een deel van het geld niet is aanbesteed. Daardoor kunnen er minder projecten worden uitgevoerd. Het gaat om een bedrag van 100 tot 150 mln. en dus om ongeveer duizend langdurig werklozen.

Voorzitter! Ik stel vier vragen. Zijn er voor het hele budget voor 1999 projecten aangemeld in Brussel? Zijn er op dit moment scholings- of bemiddelingsprojecten voor langdurig werklozen betrokken bij de problemen vanwege het niet tijdig aanmelden in Brussel? Zo ja, kan de minister daarvan een overzicht geven? Wat zijn de oorzaken van het niet tijdig aanmelden? Wat zal de minister doen, gelet op zijn uitspraak van vorig jaar dat langdurig werklozen niet de dupe mogen worden? Wat doet hij om projecten die in de problemen zitten of komen, alsnog door te laten draaien?

Minister **De Vries**: Voorzitter! Mevrouw Verburg noemt het ESF-dossier een "migrainedossier". Nu ben ik misschien wat minder vatbaar voor migraine, maar het valt allemaal wel mee. Er zijn flinke problemen geweest, maar in de loop van het vorige jaar heb ik aan de Kamer kunnen berichten dat die grotendeels waren opgelost. In ieder geval hebben projecten die voor geld in aanmerking konden komen, daartoe volledig de gelegenheid gekregen. Dit betekent dat een voorziening is getroffen voor mogelijke verliezen door minder juist handelen bij de toekenning of uitvoering van projecten.

Alle via ESF-3 ter beschikking gestelde gelden zijn voor 31 december 1999 beschikbaar. Al het geld dat door Brussel ter beschikking is gesteld, is dus in beschikking voor projecten neergelegd. Tot op de dag van vandaag is geen cent verloren gegaan. Over de financiering heb ik de Kamer reeds bericht. In oktober 1999 was door de arbeidsvoorziening 181 mln. nog niet verplicht. Dat is op 15 november toegewezen, dus al het geld is opgemaakt. Eerst zijn de lopende projecten voor het jaar 2000 beschikbaar en zijn projectperiodes verlengd. Voorts zijn projecten die nog niet behandeld waren in volgorde van binnenkomst beschikbaar

tot het geld op was. Voorzover ik thans kan overzien, moet ik concluderen dat niets onbesteed is gebleven. Bij de beschikkingen zijn geen aanzienlijke bedragen over het hoofd gezien. Integendeel, daar is zeer zorgvuldig op gelet. Over de mogelijke verlengingen voor het jaar 2000 is uitvoerig voorlichting gegeven. Ook de heer Otten blijkt op een van deze voorlichtingsbijeenkomsten aanwezig te zijn geweest, dus hij had op de hoogte moeten zijn. De aanvragers zijn vorig jaar officieel op de hoogte gesteld van de mogelijkheid tot het aanvragen van een projectverlenging voor 2000. Ik kan dit moeilijk overzien en ik sluit niet uit dat dit hier en daar is nagelaten, maar door de goede voorlichting moet iedereen die serieus met projecten bezig was, van de noodzaak hiervan op de hoogte zijn geweest. In de praktijk heeft dit ertoe geleid dat alle gelden zijn besteed; mevrouw Verburg hoeft daarvan dus geen migraine te krijgen.

Mevrouw **Verburg** (CDA): Voorzitter! Ik dank de minister voor zijn antwoorden en voor zijn poging om mij van mijn migraine af te helpen. Maar veel liever krijg ik opheldering over hoe het werkelijk zit. Ik vroeg de minister of het waar is dat het bedrag van 150 mln. niet is besteed en naar de reden daarvoor. Als dat niet het geval was, waarom komt de vereniging van arbeidsmarkttoegeleiders anders met een dergelijk bericht? En waarom zegt de arbeidsvoorziening dan dat zij de minister zal vragen om er alsnog voor te zorgen dat dit geld uit Brussel loskomt? Op die vragen is de minister niet ingegaan en ik vraag hem om dit alsnog te doen. Als mocht blijken dat er toch fouten zijn gemaakt en dat daardoor projecten in de problemen komen, is de minister dan bereid om zijn uitspraak van medio vorig jaar, dat lopende projecten niet door gerommel met regelgeving en toepassing in de problemen mogen komen, gestand te doen? Laten wij niet vergeten dat het gaat om langdurig werklozen!

Minister **De Vries**: Voorzitter! Ik zei zojuist dat al het geld dat vanuit ESF-3 voor projecten ter beschikking

De Vries

is gesteld, is beschikt. Er is dus geen sprake van een bedrag van 150 mln. dat niet is besteed. Mevrouw Verburg zal zich realiseren dat wij ons op de cesuur van planperiodes bevinden: op 31 december 1999 liep een periode van zes jaar met een bepaald beschikbaar bedrag af en begon een nieuwe periode waarin nieuwe bedragen beschikbaar kwamen. In andere jaren kan van een gewone doorloop van het vorige naar het daarop volgende jaar sprake zijn geweest. Van 31 december 1999 tot 1 januari 2000 was dat niet het geval, maar daarvan is iedereen op de hoogte gesteld. Ik weet niet wat de reden is van de beweringen van de heer Otten; daarover heeft hij mij niet geïnformeerd. Op uitlatingen van de arbeidsvoorziening die ik niet ken, zal ik ook geen commentaar geven. Maar ik zeg nogmaals: al het geld is inmiddels beschikt, in ieder geval veel meer dan wij zes maanden geleden durfden hopen.

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Is er sprake van geld uit voorgaande jaren dat mogelijk had kunnen worden beschikt? Was het mogelijk om Brussel te verzoeken om geld dat in voorgaande jaren niet of onvoldoende was benut, alsnog ter beschikking te stellen? Zijn er vorig jaar projecten aangevraagd die niet zijn uitgevoerd, omdat het geld op was? Kunnen die projecten alsnog via de andere planperiode worden toegekend? Zijn er projecten voor langdurig werklozen die niet goed van start dreigen te gaan of onvoldoende kunnen worden doorgezet, omdat er te weinig ESF-subsidie zal blijken te zijn?

Ik kan mij voorstellen dat het voor de minister lastig is om onmiddellijk op al deze vragen een antwoord te geven. Als hij daartoe echter niet in staat is, zou ik het op prijs stellen als de minister de Kamer hierover schriftelijk informeert.

Minister **De Vries**: Voorzitter! Mevrouw Noorman-den Uyl doet mij een genereus aanbod. Een aantal schriftelijke vragen van andere leden van de Kamer wacht nog op antwoord. Die vragen moeten echter worden beantwoord door de bureaus die zij hebben ontvangen. Deze vragen bevinden zich niet op mijn

departement en zeker niet op mijn kamer.

Bij mijn weten is er geen geld over het hoofd gezien. Wij hebben geprobeerd om correcties die vanwege incorrecte uitvoering noodzakelijk zijn, aan te brengen. Een en ander heeft ertoe geleid dat wij 54 mln. hebben kunnen besteden. Dat geld is afkomstig van projecten die in het verleden niet goed zijn gegaan. Het is mogelijk dat er bij enkele projecten die op grond van beschikkingen uit 1999 dit jaar worden uitgevoerd, sprake zal zijn van onderbesteding. Het is niet mogelijk om hierop te anticiperen, tenzij je gaat "oververplichten". Daarvan zijn echter noch de Europese Commissie noch ik een voorstander. De normale overloop die tijdens een planperiode mogelijk is, is bij een breuk in de planperiode niet mogelijk. Hierover is met Brussel contact geweest. Ik zal de resterende vragen gedetailleerd laten onderzoeken en bij de verdere beantwoording betrekken.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter! Wij hebben vaak gediscussieerd over het ESF, maar ik zou het daarom nog geen "hoofdpijndossier" willen noemen. Ik heb echter wel de indruk dat de minister hoofdpijn krijgt als er over deze zaak vragen worden gesteld.

Kan de minister garanderen dat de projecten voor langdurig werklozen die inmiddels zijn aangevraagd, normaal voortgang kunnen vinden? Hierover is meerdere malen gediscussieerd, ook bij de zogenaamde fraudezaak. Door de minister is toen expliciet gezegd dat de projecten door moeten gaan. Verder is er voor die projecten een overbruggingsregeling ingesteld. Gaat het hier om een marginale problematiek? Kan de minister een overzicht geven van projecten die om welke reden dan ook geen doorgang hebben kunnen vinden? Kan hij verder een analyse geven van de opmerkingen die in de Volkskrant van afgelopen zaterdag zijn gemaakt? Wat daar is gezegd, zal toch zeker niet helemaal uit de lucht gegrepen zijn? Als dat wel zo is, hoor ik daarvan graag het bewijs.

Minister **De Vries**: Mevrouw de

voorzitter! Ik heb zojuist uiteengezet dat in december voor het laatst een beschikking kon worden gegeven voor projecten uit de oude planperiode. Daarbij is al het geld dat kon worden geïdentificeerd en dat nog niet verplicht was, verplicht aan projecten. Daarmee was het geld op. Na de zomer hadden wij perikelen met Brussel. Ik vond dat projecten daarvan niet de dupe zouden mogen worden. Wij hebben het uiterste gedaan om dat te voorkomen. Alle mogelijke verliezen die zouden zijn opgetreden door onregelmatigheden, hadden opnieuw tot inzet van die gelden geleid. Het gaat dan om 54 mln. Als in de toekomst door nader onderzoek naar het verleden alsnog blijkt dat er hier en daar een probleem ontstaat, dan neem ik dat zelf voor mijn rekening. Het is de meest volledige manier om toe te zeggen dat alle gelden die voor projecten aanwezig zijn, inderdaad worden benut. Ik heb niet gezegd dat elk project dat de pot van ESF te boven gaat ook nog geld van ESF krijgt. Wij hebben tezamen met de arbeidsvoorziening geprobeerd om alles tijdig weg te zetten. Er mankeert op het ogenblik niets aan, zeker niet de honderden miljoenen waarvan in de kranten sprake is. Ik zal laten onderzoeken hoe de heer Otten tot deze beweringen komt. Een mogelijke verklaring is dat sommige uitvoerders van projecten er niet op hebben toegezien dat de project-aanvragers ook tijdige verlenging hebben aangevraagd. De arbeidsvoorziening is niet gehouden om te kijken of anderen dat ook doen. Bij de toekenning heeft voorrang gehad het laten doorlopen van projecten in 2000 waarmee al in 1999 was begonnen. De prioriteitenstelling is naar mijn smaak goed geweest.

Vragen van het lid Van der Vlies aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over **het wel of niet gaan verstrekken van de zogenaamde abortuspil in (naar berichten in de media) vooralsnog twee klinieken.**

De heer **Van der Vlies** (SGP): Voorzitter! Gisteren bereikte ons het bericht dat de abortusklinieken in Den Haag en Amsterdam vanaf 1 februari beginnen met het verstrekken van de abortuspil. Deze pil is niet